

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

HOTĂRÂREA NR. 192
Din 17.12.2007

Dosar nr: 107/2007

Petiția nr: 2252/13.03.2007

Petent: C A – E , B M , R A , Ț C

, G G , P M , M C , F C

Obiect: Sentințele neunitare date de diferitele instanțe de judecată cu privire la acordarea tichetelor de masă.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I. 1. Numele și domiciliul petentului

1. C A – E , B M ,

M C F C

I. 2. Denumire și sediu reclamat

1. Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție,
București, Bd. Libertății, nr. 12-14, sector 5

II. Citarea părților

Procedura de citare a fost îndeplinită la data de 19.06.2007, la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, potrivit prevederilor art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, republicată. Părțile au fost absente la audiere, procedura de citare a fost legal îndeplinită.

III. Obiectul sesizării și susținerile părților

Petenții, prin sesizarea nr. 2252/13.03.2007, arată CNCD că în data de 06.06.2006 au depus acțiune civilă la Tribunalul București în contradictoriu cu pârâții Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Ministerul Finanțelor Publice prin care solicitau instanței să dispună obligarea în solidar a pârâților la plata sumelor de bani reprezentând contravaloarea tichetelor de masă prevăzute de Legea nr. 142/1998. Petenții și-au motivat acțiunea pe art. 1 din Legea nr. 142/1998, pe art. 1 și 2 din Legea nr. 193/2006, pe art. 41 alin. 2 din Constituția României și pe art. 6 alin. 1 din Codul Muncii. Petenții menționează că fac parte din categoria de salariați funcționând în cadrul unei instituții finanțate de la bugetul de stat și au dreptul să primească o alocație individuală de hrană sub forma unor tichete de masă cu atât mai mult cu cât există salariați în diferite domenii din cadrul sectoarelor bugetare care beneficiază de tichete de masă și tichete cadou

(medici, profesori, funcționari publici), domenii care sunt finanțate, ca și Ministerul Public, de la bugetul de stat.

Prin sentința civilă nr. 3395/29.06.2006, Tribunalul București se pronunță în sensul respingerii cererii formulate de petenți, motivând că tichetele de masă se pot acorda salariaților condiționat, numai în măsura în care prevederile bugetului de stat permit acest lucru, și își bazează motivația pe legile de buget de stat pe anii 2004, 2005 și 2006.

Petenții consideră că hotărârea pronunțată de instanță le restânge dreptul la protecție socială întrucât angajatorii, indiferent că sunt prevăzute sau nu sumele cu această destinație în cadrul bugetului anual, au obligația să solicite alocarea și virarea fondurilor necesare în acest scop. Prevederea acordării tichetelor de masă în funcție de voința angajatorului, respectiv includerea sumelor alocate în acest scop este disproporțională întrucât este lăsată la aprecierea angajatorului, care, fie niciodată nu va alocă sumele respective în favoarea salariaților, fie va alocă după preferință, numai anumitor categorii salariale din sectorul bugetar, creându-se astfel o situație discriminatorie între salariații din diferite domenii din cadrul sectorului bugetar. Mai mult decât atât, există instanțe în țară unde acțiuni vizând acordarea acestor drepturi către personalul auxiliar de specialitate care își desfășoară activitatea în sistemul judiciar au fost admise. Recunoașterea neunitară a acestor drepturi pentru aceeași categorie salarială reprezintă în realitate o discriminare din punct de vedere al executării dreptului la protecție socială între salariații din sectorul bugetar.

Colegiul Director a solicitat petenților, prin adresa nr. 3647/13.04.2007, un punct de vedere față de precizarea că, Colegiul Director al CNCD nu are competența de a se pronunța cu privire la soluțiile date de diferite instanțe de judecată. Petenții nu au răspuns solicitării Colegiului Director.

Prin adresa nr. 5885/05.06.2007 Colegiul Director a citat Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție la sediul CNCD, solicitând și transmiterea unui punct de vedere referitor la obiectul petiției.

Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a răspuns solicitării Colegiului Director prin adresa nr. 6436/20.06.2007 comunicând următoarele:

- Susținerile reclamantilor în sensul că sunt discriminați de către conducerea Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de către instanțele de judecată, sunt vădit eronate.
- Procurorul General al Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nu se poate pronunța cu privire la modalitatea în care instanțele de judecată au soluționat cererile având ca obiect acordarea tichetelor de masă, acestea putând fi cenzurate prin căile de atac prevăzute de Codul de procedură civilă. Astfel, solicitării reclamantilor privind acordarea tichetelor de masă nu i se poate da curs de către Procurorul General deoarece, altfel, ar nesocoti dispozițiile Legii nr. 142/1998 care limitează acordarea acestui drept prin bugetul de stat anual. Pe cale de consecință, în lipsa unor dispoziții exprese conținute în Legea bugetului de stat, Procurorul General nu poate proceda la acordarea acestor drepturi salariale.
- Reclamantii, în calitate de personal auxiliar de specialitate, au solicitat acordarea tichetelor de masă ignorând dispozițiile legale speciale care reglementează acest drept. În conformitate cu prevederile art. 1 alin. 1 din

Legea nr. 142/1998, „salariații din cadrul societăților comerciale, regiilor autonome și din sectorul bugetar, precum și din cadrul unităților cooperatiste și al celorlalte persoane juridice sau fizice care încadrează personal prin încheierea unui contract individual de muncă, denumite în continuare angajator, pot primi o alocație individuală de hrană, acordată sub forma tichetelor de masă, suportată integralpe costuri de angajator”. În aceste condiții este evident faptul că acordarea tichetelor de masă se poate face numai către persoanele angajate prin încheierea unui contract individual de muncă, ceea ce face imposibilă plata unor astfel de alocații individuale de hrană către reclamanți, având în vedere calitatea acestora de personal auxiliar de specialitate, fiind în mod clar exclusă încheierea unui contract de muncă între unitatea angajatoare și reclamanții personal auxiliar de specialitate. Din dispozițiile legale anterior menționate reiese cu certitudine că Ministerul Public poate acorda tichete de masă doar personalului contractual, respectiv șoferi, personal de întreținere, muncitori etc, nu și personalului auxiliar de specialitate, magistraților sau funcționarilor publici, așa cum în mod eronat afirmă reclamații în motivarea acțiunii lor. Mai mult, chiar și personalului contractual bugetar aceste tichete de masă îi sunt acordate în limita prevederilor bugetului de stat, întrucât dispozițiile art. 1 alin. 2 din Legea nr. 142/1998 precizează că „tichetele de masă se acordă în limita prevederilor bugetului de stat sau, după caz, ale bugetelor locale, pentru unitățile din sectorul bugetar, și în limita bugetelor de venituri și cheltuieli aprobate, potrivit legii, pentru celelalte categorii de angajatori”.

- Din analiza textului de lege invocat reiese cu claritate faptul că nu se stabilește în sarcina autorităților publice pârâte o obligație, ci doar o posibilitate care se poate realiza sau nu în funcție de dispozițiile Legii privind bugetul de stat, având în vedere că Ministerul Public este o instituție publică care nu are buget propriu, ci depinde de bugetul de stat. Nu se dovedește a fi relevantă nici împrejurarea că tichetele de masă au fost acordate de către alte unități bugetare, întrucât bugetul fiecărei instituții este stabilit în funcție de nevoile specifice și de tipul activității pe care acestea o desfășoară, iar faptul că bugetul unora dintre aceste instituții publice prevede în mod expres anumite sume pentru acordarea acestor alocații de hrană, în timp ce bugetul altora, așa cum este cazul parchetelor, nu prevede nimic în acest sens, rezultă că acest fapt nu poate fi considerat ca fiind discriminatoriu. Astfel din cele expuse anterior reiese în mod neechivoc că acordarea tichetelor de masă nu constituie o obligație a angajatorilor, aceasta fiind doar facultativă. În consecință, apreciem că solicitarea reclamanților privind acordarea tichetelor de masă este nelegală, întrucât această obligație nu este întemeiată și nu se justifică.
- Susținerile reclamanților în sensul că acordarea acestor tichete se face în funcție de voința angajatorului și anume includerea sau nu a sumelor în bugetul de stat constituie o restrângere a dreptului la protecția socială al reclamanților sunt neîntemeiate. Aceste considerații ale reclamanților pot constitui motivarea unei eventuale excepții de neconstituționalitate a textelor de lege la care se face referire, pentru că în cazul în care s-ar reține aspectele menționate și s-ar constata ulterior că ar fi îndeplinite condițiile prevăzute de

art. 1 și urm. din Legea nr. 142/1998 pentru acordarea tichetelor de masă ar încălca în mod flagrant atribuțiile specifice ale puterii judecătorești, adăugând la lege. De altfel, menționăm că potrivit art. 3 din O.U.G. nr. 88/2006 pentru modificarea și completarea unor acte normative prin care se acordă drepturi sociale, precum și unele măsuri în domeniul cheltuielilor de personal, „instituțiile publice centrale și locale, așa cum sunt definite prin Legea privind finanțele publice nr. 500/2002, cu modificările ulterioare, și prin Legea privind finanțele publice locale nr. 273/2006, indiferent de sistemul de finanțare și de subordonare, inclusiv activitățile finanțate integral din venituri proprii, înființate pe lângă instituțiile publice, cu excepția instituțiilor finanțate integral din venituri proprii, nu acordă tichete de masă în anul 2007”.

III. Motivele de fapt și de drept

În drept, **conform art. 2 alin. 1** din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare “orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”, iar **alin 2** prevede că „sunt discriminatorii prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), fata de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare”. **Alin. (3)** prevede că „orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.

O faptă poate fi calificată ca fiind faptă de discriminare dacă îndeplinește cumulativ mai multe condiții :

- Existența un tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile)
- Existența un criteriu de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: *rasa, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârsta, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.*
- Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea

recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege;

▪ Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

Potrivit art 20 alin 6 din OG nr 137/2000 republicată, persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi ca faptele nu constituie discriminare. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de proba, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.

Constituția României în art.1 alin.4 prevede că: „Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor-legislativă, executivă și judecătorească în cadrul democrației constituționale”. În continuare, în **art. 124 alin.1 și alin.2** se prevede: „Justiția se înfăptuiește în numele legii. (2) Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți.” În acest sens, **art.126** din Legea fundamentală precizează că „(1) Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege...(5) Este interzisă înființarea de instanțe extraordinare. Prin lege organică pot fi înființate instanțe specializate în anumite materii, cu posibilitatea participării, după caz, a unor persoane din afara magistraturii.”

Coroborând aceste texte normative, rezultă fără echivoc imparțialitatea, legalitatea și egalitatea iar în vederea garantării principiului separației puterilor în stat, a independenței puterii judecătorești și realizarea justiției, conform prevederilor **art.129** din Constituție: „Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”

Legea nr.304 din 28 iunie 2004 privind organizarea judiciară, prevede în **art.7** că: „(1) Toate persoanele sunt egale în fața legii, fără privilegii și fără discriminări. (2) Justiția se realizează în mod egal pentru toți, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, orientare sexuală, opinie, apartenență politică, avere, origine ori condiție socială sau de orice alte criterii discriminatorii.

Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor aprobat prin Hotărârea nr.328 din 25 august 2005 și publicat în Monitorul Oficial nr. 815 din 8 septembrie 2005 prevede în **art.7** că: „Judecătorii și procurorii au îndatorirea să promoveze supremația legii, statul de drept și să apere drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor” iar în **art.8** „Judecătorii și procurorii sunt obligați să respecte egalitatea cetățenilor în fața legii, asigurându-le un tratament juridic nediscriminatoriu, să respecte și să apere demnitatea, integritatea fizică și morală a tuturor persoanelor care participă, în orice calitate, la procedurile judiciare.”

În același sens, **Legea nr. 303 din 28 iunie 2004** privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial nr.826 din 13 septembrie 2005 prevede în **art. 4** că: „(1) Judecătorii și procurorii sunt obligați ca, prin întreaga lor activitate, să asigure supremația legii, să respecte drepturile și libertățile persoanelor, precum și egalitatea lor în fața legii și să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora, să respecte codul deontologic al judecătorilor și procurorilor și să participe la formarea profesională continuă.”

Legea nr. 303/2004 prevede în **art. 97** că: „(1) Orice persoană poate sesiza Consiliul Superior al Magistraturii, direct sau prin conducătorii instanțelor ori ai parchetelor, în legătură cu activitatea sau conduita necorespunzătoare a judecătorilor sau procurorilor, încălcarea obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii ori săvârșirea de către aceștia a unor abateri disciplinare. (2) Exercițarea dreptului prevăzut la alin.1 nu poate pune în discuție soluțiile pronunțate prin hotărârile judecătorești, care sunt supuse căilor legale de atac.

Legea nr. 317 din 1 iulie 2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, în Monitorul Oficial nr. 827 din 13 septembrie 2005, prevede în art. 44 că: „Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește prin secțiile sale, rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, pentru faptele prevăzute în Legea nr.303/2004, republicată.

Examinând conținutul petiției, actele de la dosar și legislația în vigoare, Colegiul Director reține că potrivit art. 1 din legea nr. 142/1998 privind acordarea tichetelor de masă, salariații din cadrul societăților comerciale, regiilor autonome și din sectorul bugetar, precum și din cadrul unităților cooperatiste și al celorlalte persoane juridice sau fizice care încadrează personal prin încheierea unui contract individual de muncă, denumite în continuare angajator, **pot primi** o alocație individuală de hrană, acordată sub forma tichetelor de masă, suportată integral pe costuri de angajator. Tichetele de masă se acordă în limita prevederilor bugetului de stat sau, după caz, ale bugetelor locale, pentru unitățile din sectorul bugetar, și în limita bugetelor de venituri și cheltuieli aprobate, potrivit legii, pentru celelalte categorii de angajatori. Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării reține că, potrivit art. 1 din legea nr. 142/1998 privind acordarea tichetelor de masă, salariații **pot primi** o alocație individuală de hrană, acordată sub forma tichetelor de masă, suportată integral pe costuri de angajator. Tichetele de masă se acordă **în limita** prevederilor bugetului de stat sau, după caz, ale bugetelor locale, pentru unitățile din sectorul bugetar, și în limita bugetelor de venituri și cheltuieli aprobate, potrivit legii, pentru celelalte categorii de angajatori. Așadar, acordarea tichetelor de masă reprezintă o posibilitate, iar nu o obligație de satisfacere a căreia este ținut angajatorul. Mai mult decât atât, prevederile legale precizează faptul că tichetele de masă se acordă în limita bugetului de stat sau ale bugetelor locale.

Petenții consideră că sunt discriminați prin efectul sentințelor neunitare date de diferitele instanțe de judecată cu privire la acordarea tichetelor de masă. În acest sens, Colegiul director reține că există tratamente diferite prin interpretarea diferită a legii de către instanțe de judecată diferite, însă Colegiul director al CNCD nu are competența legală de a soluționa obiectul cererii, existând posibilitatea promovării unui recurs în interesul legii.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 19⁵ alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Soluționarea faptelor prezentate nu este de competența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, conform O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată
2. se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte, potrivit art. 8 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr.27/2002 privind soluționarea petițiilor, aprobată și modificată prin Legea nr. 233/2002;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica reclamatului

IV. Modalitatea de plată a amenzii (dacă este cazul)

- nu este cazul;

V. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Potrivit art. 20 alin 9, hotărârea Colegiului director poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit legii. Potrivit art. 20 alin. 10, hotărârile emise potrivit prevederilor alin. (2) și care nu sunt atacate în termenul de 15 zile constituie de drept titlu executoriu.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC - Membru

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA – Membru

Data redactării 17.03.2008